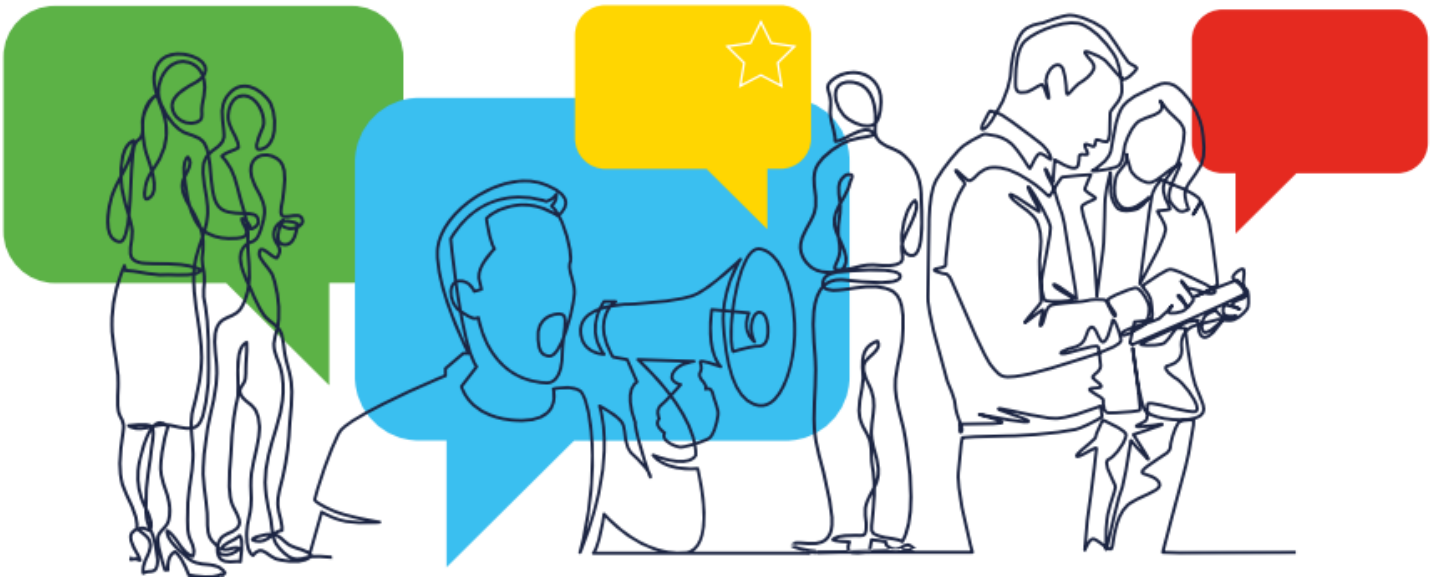
SUCCESS STORY

EU:N KANSALAISALOITEFOORUMI

Kielletään glyfosaatti

LEARN - DISCUSS - CONNECT - SEEK ADVICE

Kielletään glyfosaatti -kansalaisaloite

Kielletään glyfosaatti -kansalaisaloite (koko nimi: **Kielletään glyfosaatti ja suojellaan ihmisiä ja ympäristöä myrkyllisiltä torjunta-aineilta**) oli neljäs Euroopan komission käsittelyyn edennyt eurooppalainen kansalaisaloite. Siinä pyydettiin Euroopan komissiota ryhtymään päättäväisiin toimiin torjunta-aineiden sääntelyn ja niiden hyväksymismenettelyjen avoimuuden suhteen Euroopan unionissa.

Glyfosaattipohjaiset rikkakasvien torjunta-aineet, joita käytetään laajalti maataloudessa, olivat herättäneet kiivasta julkista keskustelua kaikkialla Euroopassa. Glyfosaatille altistumisen oli katsottu olevan yhteydessä syövän syntyyn ja ekosysteemien rappeutumiseen, ja monet kansalaiset kyseenalaistivat glyfosaatin hyväksynnän perustana olevien tieteellisten arviointien avoimuuden ja riippumattomuuden.

Aloitteen järjestäjät kehottivat Euroopan komissiota

- **kieltämään glyfosaattipohjaiset rikkakasvien torjunta-aineet**
- **varmistamaan, että tieteellinen arviointi torjunta-aineiden EU:n säännöksiin nojaavaa hyväksyntää varten** perustuu yksinomaan **julkaistuihin, toimivaltaisten viranomaisten tutkimuksiin**, ei torjunta-aineteollisuuden tilaamiin tutkimuksiin
- asettamaan **EU:n laajuisia pakollisia tavoitteita torjunta-aineiden käytön vähentämiselle** tavoitteena saavuttaa torjunta-ainevapaa tulevaisuus.

Aloite rekisteröitiin 25.1.2017, ja allekirjoitusten kerääminen alkoi samana päivänä. Jo olemassa olevan koalition tuella ja yleisön kattavan osallistumisen ansiosta järjestäjät onnistuivat keräämään miljoona allekirjoitusta vain viidessä kuukaudessa. Tuenilmausten keruuaika päätettiin näin ollen etuajassa 2.7.2017, jotta tuenilmaukset voitaisiin tarkastaa nopeasti ennen kuin komissio tekisi päätöksen glyfosaati käyttöluvan uusimisesta.

Tarkastusprosessin aikatauluissa oli eroja maitten välillä, mutta aloite päästiin toimittamaan virallisesti 6.10.2017. Hyväksyttyjä tuenilmauksia oli yhteensä 1 070 865. Järjestäjät tapasivat Euroopan komission edustajat 23.10.2017, esittelivät aloitteensa Euroopan parlamentissa 20.11.2017 järjestetyssä julkisessa kuulemistilaisuudessa ja saivat komission virallisen vastauksen 12.12.2017 annetussa tiedonannossa.

Kielletään glyfosaatti -kansalaisaloite nosti torjunta-aineiden turvallisuutta ja tieteellisen arvioinnin avoimuutta koskevan keskustelun EU:n päätöksenteon korkeimmalle tasolle.

Aloite rekisteröitiin

25.1.2017

Allekirjoitusten keruu alkoi

25.1.2017

Allekirjoitusten keruu päättyi *

2.7.2017

* Järjestäjät lopettivat tuenilmausten keruun ennen määräaikaa.

Euroopan komissio vahvisti allekirjoitusten pätevyyden

6.10.2017

Euroopan komissio vastasi aloitteeseen

12.12.2017

Miten glyfosaattialoite onnistui keräämään riittävästi allekirjoituksia?

Yleisö saatiin erittäin vahvasti mukaan heti alusta alkaen

EU-kansalaiset, tiedotusvälineet ja kansalaisjärjestöt olivat vahvasti ja pitkäjänteisesti kiinnostuneita glyfosaattiin liittyvistä ongelmista. Huomiota lisäsi harvinainen julkinen kiista Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) ja Maailman terveysjärjestön Kansainvälisen syöväntutkimuslaitoksen (IARC) välillä glyfosaatin mahdollisista terveysvaikutuksista.

Aloitteen tukena oli jo olemassa oleva koalitio ja sillä vakaa rahoituspohja

Aloitteen järjestäjien ei tarvinnut muodostaa uutta koalitiota tyhjästä, vaan he pystyivät mobilisoimaan jo vakiintuneen kansalaisjärjestöjen verkoston, jolla oli vakaa rahoituspohja. Näillä organisaatioilla oli tahtoa, asiantuntemusta ja resursseja seurata lainsäädäntöprosessia ja vaikuttaa siihen.

Aloitteen taustastrategia

© DAVID DE MATTEIS - BELGA / Glyphosate: organisations launch a European citizens' initiative to ban glyphosate

Valmisteluvaihe

Aloite ei syntynyt tyhjästä. Se perustui aiempiin kampanjoihin, kuten Euroopan komissiolle vuonna 2015 toimitettuun vetoomukseen, joka oli jo herättänyt merkittävää huomiota yleisön keskuudessa. Eurooppalaisen kansalaisaloitteen käynnistämistä pidettiin luonnollisena seuraavana askeleena, jolla myös instituutiot saataisiin sitoutumaan kansalaisaktivistien tavoitteisiin.

Yksi suurimmista alkuvaiheen haasteista oli **aloitteen painotuksesta** päättäminen. Kielletään glyfosaatti -aloitteen taustalla oleva koalitio oli laaja ja monimuotoinen. Osa yhteistyökumppaneista korosti glyfosaatin ja syövän yhteyttä, toiset biodiversiteetin suojelua, ja joillakin etusijalla oli huoli yritysten vaikutuksesta sääntelyprosesseihin. Yhteisymmärrykseen pääseminen vaati laajoja keskusteluja ja kompromisseja.

Monimutkaisten kysymysten hallitsemiseksi järjestäjät muodostivat ns. **järjestäjäpiirin**, jossa kokoontui 10 eri edustajaa suurimmista kumppaniorganisaatioista. He kokoontuivat viikoittain koordinoimaan päätöksiä varojen käytöstä, viestintästrategiasta, aloitteen ja sen liitteen muotoilusta ja aloitteen rekisteröinnistä. Aloitteen koordinaattori laati aloitetekstin ensimmäiset luonnokset, joita muut kumppanit kommentoivat. Tekstiä tarkistettiin yhteistyössä useassa käsittelyssä.

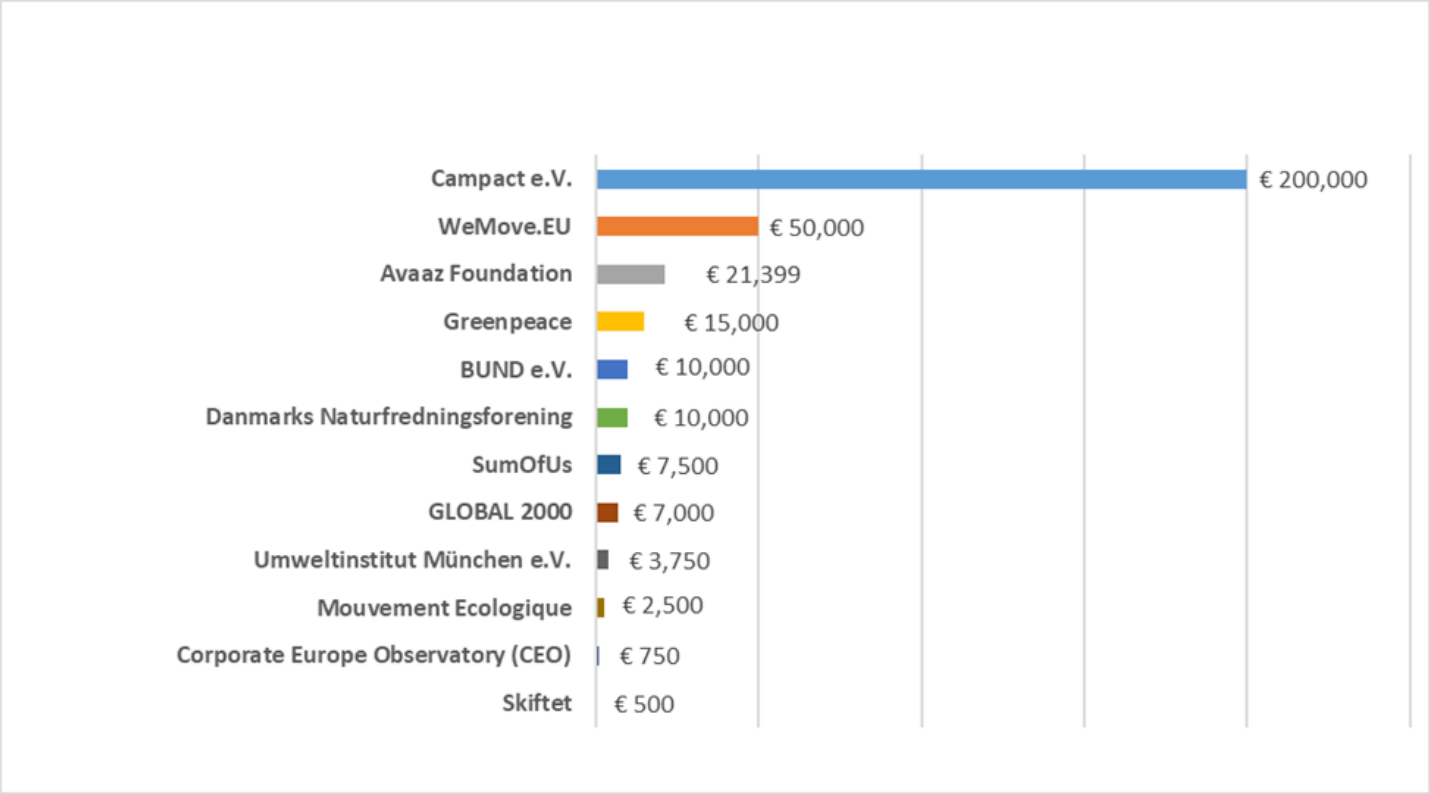
Huomautus

Koska monet kumppaniorganisaatiot olivat jo tehneet yhteistyötä aiemmissa kampanjoissa, **koalition kokoaminen vei vähemmän aikaa kuin useimpien muiden kansalaisaloitteiden yhteydessä**. Aloitteen tekijät korostivat kuitenkin, että **pelkästään olemassa olevaan verkostoon tukeutuminen ei riitä**. Oli edelleen tärkeää laajentaa tavoittavuutta ja kartoittaa verkoston aukot.

Varainhankinta ja resurssit

Aloitteelle kerättiin rahallista tukea 328 399 euroa eri lähteistä (mm. Campact, WeMove.EU ja Greenpeace). Tuen määrä oli suurempi kuin millään muulla siihenastisella eurooppalaisella kansalaisaloitteella. Vakaan rahoituspohjan ansiosta järjestäjät pystyivät investoimaan koordinointi-, tiedotus- ja kampanjainfrastruktuuriin, millä varmistettiin jatkuva huomio aloitteelle koko keruuajan.

Rahoituslähteet (€)

Huom. Lisätietoja Kielletään glyfosaatti -aloitteen tuesta ja rahoituksesta on saatavilla kansalaisaloiterekisterin aloitekohtaisella sivulla*. Komissiolle täytyy ilmoittaa vain tuesta, jonka arvo on yli 500 euroa sponsoria kohti.*

Kampanjastrategia

Järjestäjät tiesivät jo kampanjaa käynnistäessään, että yleisön kiinnostus asiaan oli valmiiksi erittäin suurta. **Kampanjan tärkein tiedotusväline** oli **sähköposti**. Koska aloitetta koordinoi monialainen verkkokampanjointiorganisaatio, järjestäjillä oli kokemusta laajojen kannattajaryhmien tavoittamisesta säännöllisellä sähköpostiviestinnällä. Myös heidän kumppaninsa toimivat vastaavalla tavalla. Ne pitivät yhteyttä omiin verkostoihinsa ja auttoivat säilyttämään mielenkiinnon aloitteeseen koko kampanjan ajan.

Aloitteen järjestäjät laativat luettelon **kansallisista kumppanijärjestöistä**, jotka olivat halukkaita osallistumaan kampanjaan, ja pyysivät niitä lisäämään tuenilmauslomakkeen suoraan verkkosivustoilleen aloitteen allekirjoittamista helpottamaan. Säännöllinen yhteydenpito kumppaneihin oli ratkaisevan tärkeää johdonmukaisen viestinnän ja mielenkiinnon ylläpidon varmistamiseksi.

Sidosryhmien kartoitus kampanjan alkuvaiheessa oli ratkaisevaa. Järjestäjät analysoivat, missä EU-maissa tuenilmausten vähimmäismäärän saavuttaminen olisi haastavaa, ja loivat jo ennakolta suhteita näissä maissa toimiviin organisaatioihin ja vaikuttajiin. Näin onnistuttiin varmistamaan kampanjan laaja maantieteellinen kattavuus.

Kampanjan **verkkosivusto käännettiin useille kielille**, mikä lisäsi tavoittavuutta kaikissa EU-maissa. Noin 8–9 % allekirjoituksista kerättiin suoraan verkkosivuston kautta **hakukoneoptimoinnin** tuella. Huomattakoon, että eurooppalaisille kansalaisaloitteille ei ole 1.1.2023 jälkeen enää voitu kerätä allekirjoituksia suoraan kampanjasivustojen kautta. Aloitteiden järjestäjät voivat kuitenkin ohjata käyttäjät verkkosivustoiltaan komission keskitettyyn tuenilmausten keruujärjestelmään.

Verkkosivuston lisäksi järjestäjät kampanjoivat **myös verkon ulkopuolella**. He järjestivät yhteistyössä Campact- ja GLOBAL2000-järjestöjen kanssa erityisen kampanjapäivän, jota varten eri EU-maihin lähetettiin 5 000 allekirjoitustenkeruupakettia. Aloitteelle kerättiin yhden viikonlopun aikana noin 100 000 allekirjoitusta.

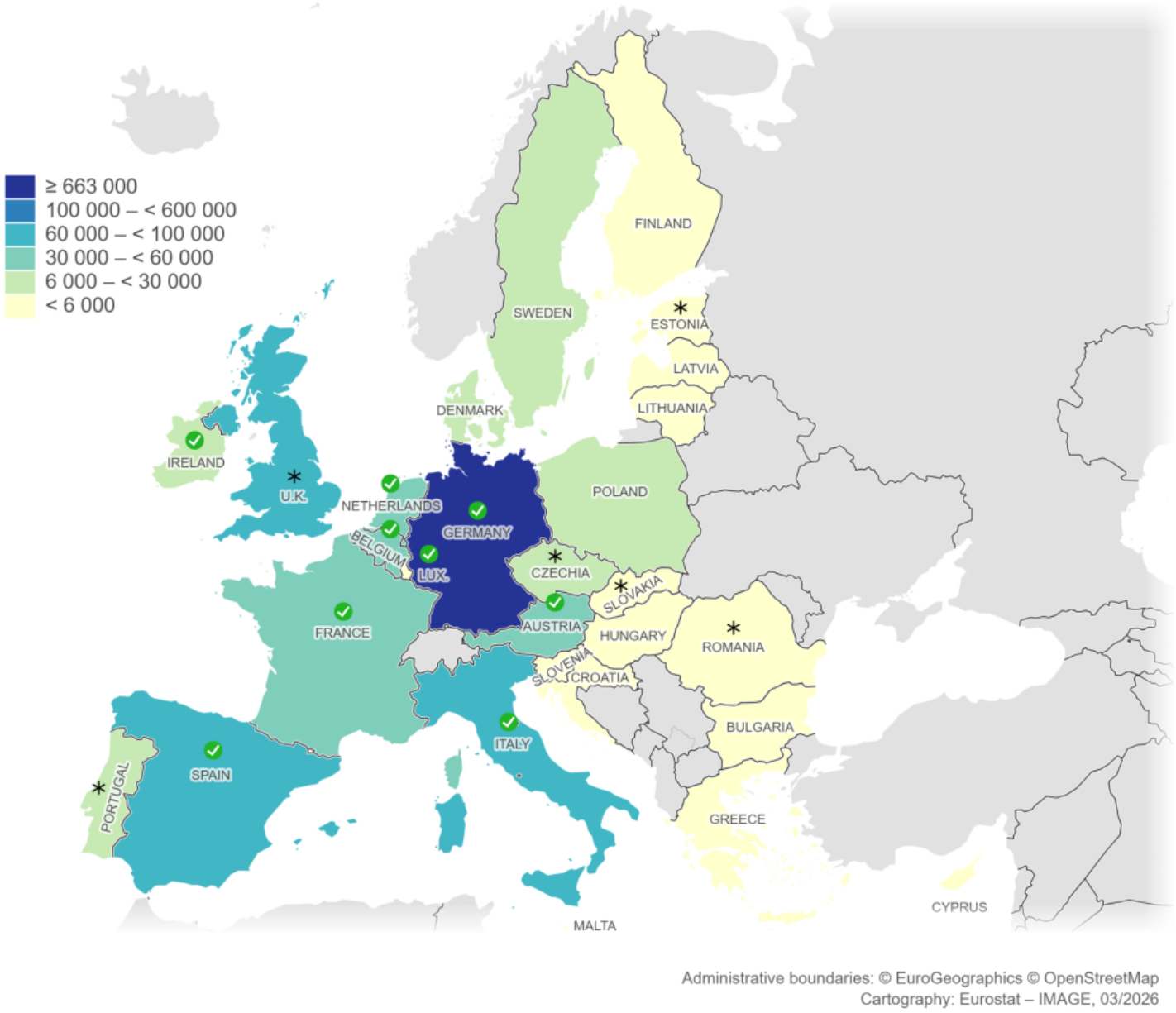
Kampanjaan **palkattiin ammattilaisia** Espanjassa, Italiassa ja Ranskassa, joissa aloitehanketta koordinoineella järjestöllä oli kokeneita kampanjatyöntekijöitä. Kampanjaa käytiin myös sellaisissa muissa EU-maissa, joissa ei ollut omia aktivisteja, jotta allekirjoittajia saatiin kaikkialta EU:sta.

Kampanjalle saatiin viidessä kuukaudessa yli miljoona allekirjoitusta, mikä on osoitus sekä koalition vahvuudesta että yleisön mielenkiinnon laajuudesta.

Tuenilmausten keruu ja tarkastus

Aloitteen järjestäjät keräsivät tuenilmauksia verkossa omalla keruujärjestelmällään, jolla voitiin lisäksi ottaa talteen myös allekirjoittajien yhteystiedot. Lisäksi allekirjoituslomakkeen saattoi upottaa kumppaneiden verkkosivustoille. Kielletään glyfosaatti -aloitteen järjestäjät käyttivät omaa verkossa toimivaa keruujärjestelmäänsä, mutta 1.1.2023 alkaen kansalaisaloitteiden järjestäjät voivat käyttää vain komission ylläpitämää keskitettyä keruujärjestelmää allekirjoitusten keräämiseen verkossa.

Kielletään glyfosaatti -aloitteen keräämien tuenilmausten määrä maittain

Ban Glyphosate reached the minimum thresholds in nine Member States. Source: European Citizens' Initiative website, 2026.

Karttaan on merkitty vihreällä merkillä EU-maat, joissa saavutettiin vaadittu vähimmäismäärä tuenilmauksia. Kielletään glyfosaatti -aloite saavutti tuenilmausten vaaditun **vähimmäismäärän yhdeksässä EU-maassa**, ja kaikkiaan hyväksyttyjä tuenilmauksia kertyi 1 070 865.

Kartalla on merkitty tähdellä (*) ne maat, joista todistukset pätevistä tuenilmauksista saatiin vasta sen jälkeen, kun aloite oli toimitettu komissiolle. Niiden määriä ei ole laskettu mukaan allekirjoittajien kokonaismäärään. Kattavat tiedot aloitteelle kerätyistä tuenilmauksista ovat aloitetta koskevalla komission verkkosivulla olevassa taulukossa.

Aloitteen vaikutukset

Aloitteen toimittaminen komissiolle ja tapaamiset komission kanssa

Aloitteen järjestäjät **tapasivat 23.10.2017 komission edustajia**, joihin kuului komission ensimmäinen varapuheenjohtaja Frans Timmermans, terveydestä ja elintarviketurvallisuudesta vastannut komissaari Vytenis Andriukaitis ja kansalaisaloitteen aiheeseen liittyvien yksiköiden ylempiä virkamiehiä (ks. lehdistötiedote). Komissaari Andriukaitis totesi, että yli miljoonan kansalaisen saaminen mukaan osallistumaan suoraan EU:n päätöksentekoon on merkittävä saavutus, ja vahvisti haluavansa vahvistaa eurooppalaisen kansalaisaloitteen asemaa demokratian välineenä edelleen.

Copyright: © European Union, 2017

Julkinen kuulemistilaisuus Euroopan parlamentissa

Järjestäjät esittelivät aloitteensa **20.11.2017 Euroopan parlamentissa järjestetyssä julkisessa kuulemistilaisuudessa**. He valitsivat tähän tilaisuuteen edustajikseen parhaimmat asiatuntijansa ja valmistelivat esityksen huolellisesti etukäteen. Useat Euroopan parlamentin jäsenet suhtautuivat aloitteeseen erittäin kannustavasti.

Copyright: © European Union 2017 - Source: EP

Euroopan komission virallinen vastaus

Komission **tiedonannossa (12.12.2017)** esitettiin seuraavat päätelmät (ks. lehdistötiedote):

- **Glyfosaattipohjaisten rikkakasvien torjunta-aineiden kiellon** osalta komissio totesi, ettei glyfosaatin kieltämiselle ole tieteellisiä eikä oikeudellisia perusteita ja että se ei aio esittää tätä koskevaa lainsäädäntöehdotusta.
- **Tieteellisten arviointien avoimuuden ja riippumattomuuden** osalta komissio sitoutui esittämään toukokuuhun 2018 mennessä lainsäädäntöehdotuksen, jolla lisätään EU:n riskinarviointiprosessin avoimuutta ja parannetaan Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaiselle (EFSA) toimitettujen tutkimusten hallintotapaa ja

luotettavuutta.
- **EU:n laajuisten torjunta-aineiden vähentämistavoitteiden** osalta komissio päätti pakollisten vähennystavoitteiden käyttöönoton sijaan keskittyä torjunta-aineiden kestävää käyttöä koskevan direktiivin täytäntöönpanon parantamiseen. Komissio sitoutui myös laatimaan yhdenmukaistetut riski-indikaattorit, jotta torjunta-aineiden käyttöä voidaan seurata paremmin ja jotta tulevien päätösten tueksi saadaan tietoa.

Lainsäädännölliset vaikutukset ja jatkotoimet

Vaikka aloite ei saavuttanut ensisijaista tavoitettaan, glyfosaatin kieltämistä, sen **vaikutus lainsäädäntöön oli merkittävä**.

Komissio esitti **huhtikuussa 2018 lainsäädäntöehdotuksen**, jolla pyrittiin **lisäämään elintarvikeketjuun sovellettavan EU:n riskinarvioinnin avoimuutta**. Ehdotuksen mukaan tutkimukset, joita elintarviketeollisuus toimittaa tuotteiden lupahakemusten tueksi, on julkistettava. Lisäksi ehdotuksella haluttiin tiukentaa Euroopan elintarviketurvallisuusviranomaisen (EFSA) käyttämien tutkimusten hallintotapaa koskevia sääntöjä.

Uudet **avoimuussäännöt hyväksyttiin** Euroopan parlamentin ja neuvoston välisten neuvottelujen jälkeen. Niitä on **sovellettu 27.3.2021 alkaen**. Tämän seurauksena torjunta-aineilla tai muille elintarvikkeisiin liittyville tuotteille ei voida enää myöntää lupaa, jolleivät valmistajien toimittamat tutkimukset ole julkisia. Kaikki lupamenettelyjen yhteydessä toimitetut tutkimukset on nyt asetettava julkisesti saataville, jotta niiden riippumaton tieteellinen valvonta on mahdollista. Kansalaisjärjestöjen koalitio oli koko prosessin ajan aktiivisesti mukana, seurasi neuvotteluja tiiviisti ja pyrki turvaamaan avoimuutta lisäävän ehdotuksen tavoitteet.

Koalitio piti yhteyttä tukijayhteisöönsä myös aloitteen saatua virallisen päätöksensä ja jatkoi keskustelua aiheesta sen kanssa. Kumppaniorganisaatioille ja yksittäisille kannattajille tiedotettiin kampanjan tuloksista sähköpostitse, ja heitä kannustettiin pysymään mukana toiminnassa. Koalitio jatkoi jäsenjärjestöjensä välistä koordinointia ja jatkoi kampanjointia aloitteen tavoitteisiin liittyvissä kysymyksissä.

Vaikka tämä koordinoitu toiminta väheni ajan mittaan, kampanjan aikana rakennetut verkostot pysyivät toiminnassa. Järjestäjät pitivät edelleen yhteyttä kannattajiin ja aktivoivat heitä osallistumaan, kun EU:ssa käsiteltiin aiheeseen liittyviä uusia kysymyksiä. Järjestäjien mukaan kannattajien merkitys oli ratkaiseva erityisesti silloin, kun Euroopan parlamentissa käsiteltiin aiheeseen liittyvää lainsäädäntöä.

Kielletään glyfosaatti -aloitteen nostattama kansalaisaktivismi jatkui myös tuenilmausten keruuajan jälkeen ja edisti osaltaan kestävää sitoutumista torjunta-aineiden sääntelyyn ja tieteellisten tutkimusten avoimuuteen.

Lue lisää siitä, miten Kielletään glyfosaatti -kansalaisaloite sai aikaan pienen vallankumouksen *(https://citizens-initiative-forum.europa.eu/citizens-experiences/blogs/how-stop-glyphosate-brought-about-small-revolution_en)*

Vinkkejä kansalaisaloitteiden järjestäjille

Varmista yleisön johdonmukainen tuki

Valmistelut olisi aloitettava hyvissä ajoin ennen aloitteen rekisteröintiä. Laaja ja sitoutunut kannattajapohja mahdollistaa tuenilmausten keruun nopean käynnistämisen heti kun keruuaika alkaa.

Varmista riittävä rahoitus

Jatkuva kampanjointi edellyttää riittäviä taloudellisia resursseja. Kannusta osallistujaorganisaatioita keräämään aktiivisesti varoja tiedotuksen, koordinoinnin ja viestinnän tueksi koko keruuajalle.

Kiinnitä huomiota ajoitukseen

Strategisella ajoituksella on merkitystä. Kun aloitteen käynnistäminen ajoitetaan yhteen käynnissä olevien lainsäädäntökeskustelujen kanssa, voidaan lisätä aloitteen näkyvyyttä, poliittista merkitystä ja kokonaisvaikutusta.

Valitse tehokkaat viestintäkanavat

Selkeä ja kohdennettu viestintästrategia on olennaisen tärkeä. Määritä kanavat, jotka tavoittavat yleisösi parhaiten, ja käytä niitä johdonmukaisesti, jotta mielenkiinto aiheeseen kasvaa ja säilyy.

Kysy tarvittaessa neuvoa asiantuntijoilta!*(https://citizens-initiative-forum.europa.eu/seek-advice_fi#)*

Lisätietoa

Lisätietoa Kielletään glyfosaatti -kansalaisaloitteesta on saatavilla järjestäjien verkkosivustolla *(https://stopglyphosate.eu/)* ja aloitetta koskevalla komission verkkosivulla.